

MEMO

aan : Ministerie van Economische Zaken
van : Ir. Jacques van de Worp
datum : 24 oktober 2013
onderwerp : consultatie concept wetsvoorstel ter implementatie van de EU Richtlijn 2012/27/EU d.d. 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie (EED)

VEMW, de belangenbehartiger en het kenniscentrum van de zakelijke energie- en watergebruikers in Nederland, maakt graag gebruik van de door u geboden mogelijkheid om haar zienswijze te geven op de voorgenomen implementatie van de EU Richtlijn 2012/27/EU d.d. 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie (EED), waartoe u 17 september jongstleden een concept wetsvoorstel (verder: 'voorstel') met onder meer een Memorie van Toelichting (verder: 'MvT') ter consultatie heeft gepubliceerd op de website www.internetconsultatie.nl.

Algemeen

In het voorstel geeft u aan dat geen aanvullend nationaal beleid nodig is. Het EEP wordt als instrument gezien binnen de definitie die de Richtlijn geeft voor een energie-audit. VEMW steunt deze keuzes.

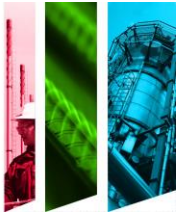
Het Ministerie van Economische Zaken is de eerst aangewezen partij bij deze Richtlijn. Nu een deel daarvan, de toepassing van de energie-audit, door een ander ministerie, dat van Infrastructuur en Milieu wordt geïmplementeerd, verzoeken wij u te regelen dat stakeholders waaronder VEMW bij die implementatie ook worden geconsulteerd.

Nederland zal door het ontbreken van toereikende ondersteuning van WKK-installaties een significant deel van haar besparingen zien wegvallen. VEMW ziet dit als een groot verlies en pleit ervoor dat WKK conform de mogelijkheden die de EED biedt tijdelijke ondersteuning krijgt om sluiting van WKK's te voorkomen.

VEMW ziet het als een gemis dat de ondersteuning van de energieconvenanten (MJA3 en MEE) de afgelopen jaren fors is gereduceerd. Met het sluiten van het SER Energieakkoord voor Duurzame Groei verwachten wij dat qua ondersteuning een nieuwe impuls wordt gegeven ter bevordering van energie- en ketenefficiëntie. VEMW is daarbij van mening dat nog onvoldoende uitgewerkt is hoe keteneffecten worden gewaardeerd en gestimuleerd als uitwerking van het voorstel.

3.2 Warmtekrachtkoppeling

In het voorstel mist naar mening van VEMW de verplichting uit Richtlijn hoofdstuk III, artikel 14.4 en gerelateerde artikelen, om – onder voorwaarden – geschikte maatregelen voor de ontwikkeling van hoogrenderende WKK te nemen, terwijl evident is dat er een groot potentieel aan WKK is. Bij bedoeld juist gebruik van de criteria uit artikel 14.1, 14.3 en relevante bijlagen komt WKK-bevordering volgens artikel 14.4 in aanmerking voor geschikte maatregelen van de lidstaten. In het voorstel zijn de betreffende

voorschriften uit dit hoofdstuk III niet of onvolledig geïmplementeerd. Daarmee komt de integrale bedoeling van de EED-Richtlijn onvoldoende tot zijn recht in de Nederlandse wet- en regelgeving.

Restwarmte hergebruik bij conversie wordt een verplichting wanneer de kosten-basten analyse $KBA > 0$ is. Stel dat dit een uitkomst is ($KBA > 0$), wat moet een bedrijf (eindgebruiker) dan gaan realiseren en welke kosten moet hij dragen? Alleen de 'levering af fabriekspoort' of ook de aansluiting op een nabijgelegen warmtenet? Kortom, hoe ver gaat de verplichting?

Artikel 14.3 EED-Richtlijn geeft aan dat in de uitgebreide beoordeling volgens artikel 14.1 het economisch potentieel van hoog renderende WKK bepaald moet worden aan de hand van een kosten/baten analyse (KBA) volgens de opzet en inhoud zoals weergegeven in deel 1 van bijlage IX van de Richtlijn. In het concept wetsvoorstel en in de MvT ontbreekt een verwijzing naar dit artikel en de betreffende bijlage IX deel 1.

De MvT vermeldt wel dat in het Activiteitenbesluit milieubeheer in verband hiermee zal worden bepaald "dat iedereen die het bevoegd gezag in kennis stelt van zijn voornemen om een grote installatie voor de opwekking van elektriciteit te bouwen of te renoveren, vooraf beoordeelt of de daarbij vrijkomende warmte of koude op een nuttige wijze kan worden gebruikt . . .". Dit heeft echter te maken met de voorschriften in artikel 14.5 en de KBA volgens bijlage IX deel 2, maar niet met het voorschrift in artikel 14.3 en de bijlage IX deel 1. In deel 2 van bijlage IX is bepaald dat de KBA voor individuele projecten waar artikel 14.5 naar verwijst, uitgevoerd moet worden op basis van marktconforme prijzen.

In het voorstel is in deel 1 van bijlage IX bepaald dat lidstaten de gedetailleerde methodieken en aannames en procedures voor de kosten-batenanalyses (KBA) vaststellen en die openbaar moeten maken (paragraaf f en h van deel 1 van bijlage IX EED-Richtlijn). In het voorstel en de MvT wordt hier niets over vermeld. VEMW vindt dit een omissie in het voorstel.

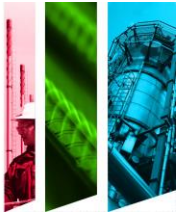
Er is een belangrijk onderscheid tussen bijlage IX deel 1 en deel 2 van de EED-Richtlijn, dat in het voorstel genegeerd wordt. In deel 1 van bijlage IX is bepaald dat in de economische analyse waar artikel 14.3 naar verwijst, de te gebruiken prijzen de werkelijke sociaaleconomische kosten en baten weer moeten geven, en externe kosten - zoals milieu- en gezondheidseffecten - moeten omvatten (paragraaf f. iv van deel 1 van bijlage IX).

3.3 Energie-audits

In paragraaf 3.3 van de MvT ('Energie-audits') staat enerzijds dat voor de industrie die deelneemt in MEE- en MJA3-convenanten artikel 8 van de EED-Richtlijn al is geïmplementeerd doordat deze bedrijven:

- elke 4 jaar een EEP opstellen die door een onafhankelijke partij (AgentschapNL) wordt getoetst,
- rendabele maatregelen implementeren, en
- jaarlijks rapporteren over de genomen maatregelen.

Verderop in de MvT staat echter – anderzijds - dat de in het Activiteiten Besluit opgenomen bepaling, dat bedrijven die onder de ETS vallen geen verplichtingen betreffende energie-audits kunnen worden

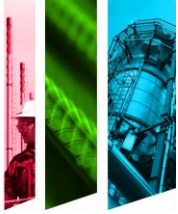
opgelegd, zal worden geschrapt. Voor niet-MKB bedrijven die (ISO-14001 of 50001) gecertificeerd zijn zal in het Activiteiten Besluit echter een uitzondering gemaakt worden op het vereiste een energie-audit uit te voeren. Daarmee lijkt de eerdere constatering, dat deelnemers in MEE- en MJA3-convenanten voldoen aan de vereisten t.a.v. energie-audits, niet juist. Die bedrijven voldoen toch niet, tenzij ze ISO-gecertificeerd zijn. Dit is niet wenselijk. Indien de regel zo niet geïnterpreteerd moet worden, dan verzoeken wij EZ de toelichting te verduidelijken.

3.8 Financiering van energie-efficiëntie

In paragraaf 3.2 van de MvT ('Warmtekrachtkoppeling') wordt de nadruk gelegd op het onderzoeken van potentieel voor toepassing WKK en efficiënte warmte- en koudenetten. Het is een gemiste kans dat er geen mogelijkheden benut worden voor het – tijdelijk - ondersteunen van bestaande WKK om te voorkomen dat reeds gerealiseerd potentieel wegvalt. In 2010 heeft Nederland aan de EU Commissie al gerapporteerd dat het technisch potentieel voor hoog renderende WKK in Nederland in 2020 20.6 GWe bedraagt (ECN-E-10-084); 7.7 GWe meer dan het toen bestaande WKK-park (12.9 GWe), waarvan volgens de economische verwachtingen toen 3.4 GWe marktconform ontwikkeld kon worden, overeenkomend met 39 PJprimair besparing en 2.2 Mton CO₂-vermijding. Op basis van de KBA deel 1 is er een flink economisch WKK potentieel, maar het is zeer onwaarschijnlijk dat dit in de individuele KBA's deel 2 (artikel 14.5), op basis van de huidige marktprijzen (2013) tot uitdrukking zal komen. De Richtlijn voorziet hierin in artikel 14.4, dat de lidstaten voorschrijft "geschikte maatregelen" te nemen zodat "de ontwikkeling van hoog renderende warmtekrachtkoppeling waarvan de baten groter zijn dan de kosten. . .wordt mogelijk gemaakt ." Afgaand op het voorstel wordt dit artikel 14.4 - naar mening van VEMW ten onrechte - niet geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving.

Artikel 20 van de EED-Richtlijn kent verschillende bepalingen voor de ondersteuning van investeringen in energie-efficiëntie. In paragraaf 3.8 van de MvT wordt alleen melding gemaakt van een revolverend fonds van 600 miljoen euro om een impuls te geven aan energiebesparing voor verhuurders en eigen woningbezitters. Het is een gemiste kans dat hier geen referentie wordt gemaakt naar de industrie. In een andere paragraaf van de MvT wordt EIA wel genoemd als stimuleringsmaatregel, maar deze maatregel alleen is niet voldoende. Het SER Energieakkoord voor Duurzame Groei zegt enerzijds dat de EIA meer gebruikt moet worden voor stimulering van energie efficiëntie (en dus niet voor stimulering duurzame energie, dit zou via SDE+ moeten) maar anderzijds wordt het budget hiervoor gereduceerd en zullen de technologieën die in aanmerking moeten komen voor deze (EIA-)regeling aan dezelfde normen voor terugverdientijden moeten voldoen als de EIA nu hanteert. Deze normen werken volgens VEMW-leden nu al niet en daarmee vermoedelijk ook niet voor nieuwe technologieën. Om daadwerkelijk extra efficiëntie te realiseren zullen naar mening van VEMW de normen waaraan investeringen moeten voldoen moeten worden verruimd.

Er wordt in het voorstel overigens niets gezegd over stimulering en waardering van keteneffecten, terwijl hier in de MEE- en MJA-convenanten wel veel aandacht voor is. VEMW vindt dit een omissie in het voorstel.

4.2 Tarieven en voorwaarden voor het transport van energie

Bijlage XI stelt dat nettarieven de kostenbesparingen in netten weerspiegelen die worden behaald vanuit de vraagzijde. Mogelijk kan de regeling voor verlaging netkosten energie-intensieve industrie (op basis van verbruik en vlakheid profiel) hier nog toegevoegd worden als een van de maatregelen.